

UWAGA PIES !!!

Psy od tysiącleci wiernie towarzyszą człowiekowi. Według danych Polskiego Związku Kynologicznego jest ich w Polsce około 7 milionów (w tym około 70 tysięcy rasowych). Warto pamiętać o kilku zasadach postępowania, aby wspaniałe doświadczenie obcowania z tymi zwierzętami nie przerodziło się w gorzką lekcję. Niestety, bowiem od czasu do czasu dowiadujemy się o faktach dotkliwych pogryzieniach ludzi przez psy pozostawione bez opieki lub psy nadmiernie agresywne, które stały się zagrożeniem nawet dla swoich właścicieli. Chcąc zapobiec podobnym tragicznym wydarzeniom **należy pamiętać:**

1. Osobą bezpośrednio odpowiedzialną za psa jest jego właściciel lub osoba, która w danym momencie opiekuje się nim. Wszyscy właściciele i opiekunowie psów, niezależnie od posiadanej czy powierzanej opiece rasy psa, obowiązani są do zachowania ostrożności. Na agresywne zachowanie psa może bowiem wpłynąć wiele czynników takich jak np.: niewłaściwe wychowanie, przebywanie w nowym miejscu, poczucie strachu wywołane nagłym zdarzeniem itp. Czujność i rozwagę należy zachować niezależnie od wielkości czy rasy psa, pamiętając o tym, że nawet niewielki pies, niestanowiący większego zagrożenia dla dorosłego człowieka, może być przyczyną poważnego uszkodzenia ciała małego dziecka.
2. Dla zwiększenia bezpieczeństwa pies powinien być wyprowadzany na smyczy a jeżeli przejawia agresję wobec ludzi czy innych zwierząt lub wynika to z przepisu prawa lokalnego, powinien mieć założony kaganiec. Spacerując z psem nie można pozostawiać go bez kontroli.
3. Właściciel psa zgodnie z art. 85 ust.1 pkt. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, zobowiązany jest do obowiązkowego ochronnego szczepienia psa przeciwko wściekliźnie. Niedopełnienie tego obowiązku zagrożone jest karą aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny.
4. Wobec niektórych ras psów obowiązują zaostrzone przepisy prawa, i tak:
 - właściciel psa rasy uznanej za agresywną, w myśl przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt musi posiadać stosowne zezwolenie właściwego organu gminy,
 - hodowca lub właściciel chartów rasowych lub ich mieszańców w myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066) musi posiadać stosowne zezwolenie starosty właściwego ze względu na miejsce prowadzenia hodowli lub posiadania.
5. W polskim prawodawstwie, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, zabronione jest organizowanie walk psów.

Co robić, gdy dojdzie do spotkania z agresywnym psem?

1. Stań, nie uciekaj. Twarz zwróć w stronę psa - żeby się bronić musisz widzieć gdzie cię zaatakuje. Nie patrz psu w oczy
2. Zastój się niesionym przez siebie przedmiotem np. plecakiem, tornistrem, teczką, parasolem, kurtką czy inną odzież owiniętą wokół ręki Jeżeli nie masz żadnego takiego przedmiotu albo brak jest czasu na jego użycie (niespodziewany atak)

nadstaw psu którąś rękę. Zaciśnij pięść, aby pies nie odgryzł ci palców.

3. Postaraj się nie okazywać strachu, mimo że to trudne.
4. Nie odwracaj się tyłem do psa, zwłaszcza, jeśli jest duży. Jeśli skoczy na plecy, może przewrócić nie tylko dziecko, ale nawet dorosłego człowieka. Staraj się nie dopuścić do ataku na nogi. Jeżeli upadniesz to następnym celem może być twoja szyja lub twarz.
5. Ustaw się do psa bokiem, stań na lekko rozstawionych nogach. To pozwala lepiej utrzymać równowagę. Jeżeli pies jest duży i ciężki, pochyl się lekko do przodu, by swoim ciężarem nie przewrócił cię.
6. Przyjmij niżej pokazaną pozycję "żółwia". Ochronisz wystające części ciała, za które zwykle chwyta pies.

Pozycja "żółwia"



Przyjęcie tej pozycji pozwala na osłonięcie znacznej powierzchni ciała, dzięki czemu niedostępne stają się partie ciała szczególnie narażone na pogryzienie - twarz, szyja, brzuch, nogi. Ponadto ochraniają się wewnętrzne strony stawów.

Jeśli nie zdążyłeś przyjąć pozycji "żółwia"...

Ustaw się do psa bokiem, w lekkim rozkroku. Zaciśnij dłonie w pięść i osłoń szyję. Taka postawa sprawi, że nie będziesz miał kontaktu wzrokowego z psem, a z racji tego, że będziesz stał w rozkroku, niełatwo będzie cię przewrócić. Nie wykonuj gwałtownych ruchów. Staraj się nic nie mówić. Jeśli atak psa będzie na tyle gwałtowny, że zostaniesz przewrócony, postaraj się przyjąć pozycję "żółwia".

Co zrobić, gdy zostałeś pogryziony?

1. Powinieneś niezwłocznie udać się do lekarza.
2. Masz prawo uzyskać od właściciela psa, przedstawienia aktualnego zaświadczenia o szczepieniu czworonoga przeciwko wściekliźnie lub poddania go kwarantannie (obserwacja psa przez weterynarza).
3. W przypadku, gdy nie jest znany właściciel czworonoga, powinieneś zgłosić ten fakt Straży Miejskiej lub Policji.

Ważne przepisy prawne:

Kodeks wykroczeń:

Art. 77. Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

Przedmiotem ochrony określonym w dyspozycji art. 77 KW, jest bezpieczeństwo osób i mienia, a także innych zwierząt, przez niezachowanie zwykłych lub nakazanych środków przy trzymaniu zwierząt.

Natomiast podmiotem wykroczenia art. 77 k.w. może być tylko ten kto zwierzę trzyma, ponieważ tylko na nim ciąży obowiązek zachowania zwykłych lub nakazanych środków ostrożności. Tytuł prawny trzymania zwierzęcia jest obojętny, to nie musi być właściciel, ale każdy, kto faktycznie zwierzę trzyma W. Radecki, s.335, [w:] M. Bojarski, W. Radecki Kodeks wykroczeń. Komentarz, C.H. Beck, 2000, wyd. 2.)

Przepisy kodeksowe nie wyjaśniają co należy rozumieć przez zwierzę. Praktycznie chodzi tu o zwierzęta gospodarskie (np. byki, barany) oraz domowe (zwłaszcza złe psy), należy podkreślić, że nie można wyłączyć stosowania tego przepisu w odniesieniu do zwierząt egzotycznych, a także zwierząt łownych W. Radecki, s.335-336, [w:] M. Bojarski, W. Radecki Kodeks wykroczeń. Komentarz, C.H. Beck, 2000, wyd. 2.)

Za wykroczenie określone w art. 77 KW **odpowiada każdy, kto zwierzę trzyma**. Poprzez użycie określenia "trzyma" ustawodawca przesądził, iż nie musi to być osoba będąca właścicielem zwierzęcia. Osoba trzymająca zwierzę to także ten, kto zobowiązał się do czasowej nad nim opieki np. na czas wyjazdu właściciela na wczasy, bez względu na to, czy czyni to odpłatnie czy nieodpłatnie. Osobą trzymającą zwierzę jest także właściciel hotelu dla zwierząt, gdzie odpłatnie przetrzymuje się zwierzęta na czas wyjazdu ich właścicieli.

W omawianym przepisie chodzi o panowanie nad zwierzęciem **w stopniu gwarantującym bezpieczeństwo w miejscu publicznym**. Mówiąc o środkach ostrożności przy trzymaniu zwierząt, ustawodawca podzielił je na **zwykłe i nakazane**.

Zwykłe środki ostrożności to takie, które oparte są na powszechnej wiedzy, doświadczeniu i zwyczaju panującym w określonym regionie czy środowisku. Przy ich stosowaniu należy kierować się także po prostu zdrowym rozsądkiem.

Mówiąc natomiast o nakazanych **środkach ostrożności**, mamy na myśli te, których stosowanie wynika z obowiązujących przepisów prawa. Dotyczą one np. o rasy psów uznawanych za agresywne, które winny być prowadzone w miejscu publicznym zawsze na smyczy i w kagańcu przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności (W. Radecki, s.338, [w:] M. Bojarski, W. Radecki Kodeks wykroczeń. Komentarz, C.H. Beck, 2000, wyd. 2.).

Kwestię tych ras reguluje Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Z dnia 28 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 77, poz. 687), wydanego na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.). **Trzymanie luzem psa znajdującego na liście 11 ras objętych rozporządzeniem stanowi wykroczenie, nawet wówczas, gdy taki pies zachowuje się przyjaźnie wobec otoczenia.**

Na wspomnianej liście znajdują się następujące rasy psów:

1. Amerykański Pit Bull Terrier,
2. Pies z Majorki (Perro de Presa Mallorquin),
3. Buldog Amerykański,
4. Dog Argetyński,
5. Pies Kanaryjski (Perro de Presa Canario),
6. Tosa Inu,
7. Rottweiler,
8. Akbash Dog,
9. Anatolian Karabash,
10. Moskiewski Stróżujący,
11. Owczarek Kaukaski.

Art. 78 Kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzę do tego, że staje się ono niebezpieczne, podlega karze grzywny do 1000 zł albo karze nagany.

Podobnie jak w art. 77 dobrem chronionym w wyżej przytoczonym artykule jest bezpieczeństwo ludzi i mienia, które może zostać zagrożone przez agresywne zwierzę. Przepisy prawne nie określają, czym jest drażnienie i płoszenie zwierząt, należy zatem przyjąć (zgodnie z W. Radeckim, Kodeks wykroczeń. Komentarz. C.H. Beck wyd. 2. s. 338), że przedstawia się ono, jako drażnienie krzykami, gestami itp.

Zachowanie uznawane jest za wykroczenie w momencie, gdy w skutek drażnienia lub płoszenia zwierzęcia, staje się ono niebezpieczne.

Wykroczenie to może być popełnione zarówno **umyślnie jak i nieumyślnie**. Czyn ten uznawany jest za nieumyślny, gdy sprawca nie przewiduje, że w wyniku jego zachowanie zwierzę stanie się agresywne. Jednak należy zaznaczyć, że powinien i może to przewidzieć.

Art. 108 Kto szczuje psem człowieka, podlega karze grzywny do 1000 zł albo karze nagany.

Dla wystąpienia wyżej wymienionego wykroczenia nie jest wymagany skutek w postaci faktycznego pogryzienia człowieka przez psa. Należy podkreślić, że wystarczające jest samo szczucie, które to wywołuje agresję psa wobec danej osoby. Wykroczenie to dotyczy właścicieli wszystkich ras psów, niezależnie od tego czy uznane są one za agresywne czy też nie. Wykroczenie to można popełnić tylko umyślnie i to w formie zamiaru bezpośredniego. (M. Bojarski, Kodeks wykroczeń. Komentarz. C.H. Beck wyd. 2. s. 481)

Wartym podkreślenia jest fakt, że nasz pies nie może zakłócać ciszy nocnej np. szczekając i hałasując. Niedopilnowanie psa w tym względzie wyczerpuje znamiona **art. 51 Kodeksu wykroczeń**. Stanowi on, że „Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny”. Oczywiście sprawą jest, że w wielu przypadkach psy wykorzystywane są jako stróż nocni. Powodując hałas psy działają zapobiegawczo i skutecznie odstraszały potencjalnych złodziei. Jednak właściciel czworonogów powinien mieć na uwadze przestrzeganie ciszy nocnej (22-6) przez jego zwierzęta

Kodeks Cywilny

Odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez psy reguluje kodeks cywilny.

Art. 431.

§ 1. Kto zwierzę chowa albo się nim posługuje, obowiązany jest do naprawienia wyrządzonej przez nie szkody niezależnie od tego, czy było pod jego nadzorem, czy też zabił się lub uciekło, chyba, że ani on, ani osoba, za którą ponosi odpowiedzialność, nie ponoszą winy.

§ 2. Chociażby osoba, która zwierzę chowa lub się nim posługuje, nie była odpowiedzialna według przepisów paragrafu poprzedzającego, poszkodowany może od niej żądać całkowitego lub częściowego naprawienia szkody, jeżeli z okoliczności, a zwłaszcza z porównania stanu majątkowego poszkodowanego i tej osoby, wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego.

Coraz więcej towarzystw ubezpieczeniowych ma w swojej ofercie ubezpieczenia od odpowiedzialności w życiu prywatnym z opcją odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez nasze psy. Czy warto takie ubezpieczenie wykupić? Odpowiedź na to pytanie pozostawiamy roztropności czytelnika tego opracowania.